

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 100 Din
polletno 600 Din
celoletno 1200 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
p. Pri večjem p.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Komedijsanti

Brezplačno cirkuško predstavo je v nedeljo imel Zagreb. Ubogi Hrvat je prišel gledat, kako se je njegov vodja objel s Pribečevićem. Poljubila sta se.

To je prvi in najvidnejši znak Pribečević-Radičeve nedeljske manifestacije.

Nista si mogla oba voditelja nove koalicije pripraviti lepšega in odkritosrčnejšega izpričevala kot sta si ga z nedeljskim zagrebškim nastopom. Do nedelje je bilo Radiču še mogoče natvezati javnosti, da mu tudi v ta poslednji politični saltomortale slede vsi volivci. Nedelja pa je dokazala, da je Pribečević Radiču zato potreben, da mu bo temeljito prepodil pristaše. Na tistem prostoru, kjer se je v nedeljo videlo okoli 15.000 ljudi, je pred letom še Radič sam govoril 50.000—60.000 poslušalcev. In zato, da so nagnali skupaj teh par tisoč udeležencev, je moralo iti na agitacijo več desetoric Radičevih poslancev in cele trupe Pribečevićevih priganjancev. Kljub temu se narod ni odzval. S svojo odsotnostjo so Hrvatje najdoločneje pokazali, da imajo drugačne pojme o politični morali in logiki kot g. Stjepan Radič. Ni narod nor, da bi hodil klicat živio Pribečeviću, pod kojšega režimom so suvali hrvatske kmete s puškinih kopiti. Tako je nedeljski zbor v Zagrebu pokazal, da niso imeli prav tisti, ki so verovali v notranjo silo Radič-Pribečevićeve zveze in ji pripisovali kako trajnost in vpliv na politično življenje. Narod je to nenaravno zvezo odklonil in zapustil voditelja, ki ga je hotel vanjo zapeljati. Radič je bil na zboru general brez armade, njegovi kmetje niso prišli, nič ni bilo zastav, narodnih noš, nič okinčanih konj in harmonik. Radič je moral govoriti Pribečevićevim mestnim omladinem, ki so pač vzklikali SDS, Radiču pa krerkro dali čutiti, da ga samo vsled trenutne sile trpe v svoji družbi.

Kako klaverno vlogo so igrali Radičevci, dokazuje že dejstvo, da je bil predsednik zborovanja član SDS dr. Tomašič in da sta prva govorila dr. Kramer in Pribečević in šele zadnji Radič. Ubogi Radič ni mogel rešiti niti Pucelja ali Prepeluha, da bi govorila v imenu Slovencev, ampak je nastopil za Slovence SDS ar. dr. Kramer. Kje je bil Janez Pucelj? Naj se tudi ta mož ne vara! Nedeljski zbor je dovolj jasno dokazal, kako si demokrati predstavljajo koalicijo. Še par takih zborov in Janez Pucelj bo smel nastopati le še kot samostojni demokrat, ali pa bo obsojen na zapeček.

Radič in Pribečević sta napovedovala silne dogodke ob priliki njunega prvega javnega nastopa. Zgodilo se dejansko ni nič, javnost je šla mimo zagrebškega zbora prav brez vsakega zanimanja. To razpoloženje so čutili tudi prireditelji. V njihovih govorih je popolna nejasnost, neskladnost, nesigurnost in nestvarnost. Edino kar so povedali trije modrijani Kramer, Pribečević in Radič, je bila ugotovitev, da g. Davidovič ne dela po njihovih željah in da oni zahtevajo, naj se v tem oziru poboljša. S tem so pa izdali le veselo skrivnost, da je vse vpitje njihovega časopisja, da se je g. Davidovič postavil v neki meri na političen koncept prečanske fronte Pribečević-Radič, popolnoma izmišljene, izrastel le iz fantazije koalicijskih propagatorjev. Radič in Pribečević sta tako sama priznala, da sta brez vojske in brez zaveznikov.

Tak položaj spravlja oba v stanje nervoznosti in zlasti g. Pribečević se je dal zapeljati po svoji vročerkni naravi ter zagrešil par novih nekorektnosti, ki so ga na lestvici politične reputacije za par globokih stopinj ponižale. Na komerzu po zboru je šef samostojnodemokratske stranke zopet na vse strani grozil in vpletal v svoje besedičenje kraljevo ime. On, ki se sam označuje kot politik močne roke, on, ki je pristal še na vsako kombinacijo, pa če je bila še tako diktatorska, on, ki se je pustil imenovati našega Mussolinija, je zdihoval za demokracijo in očital vladi, ki ima dvetretjinsko večino, neparlamentaren nastanek, neparlamentarno zadržanje ter skušal svojim zvestim iz zraka pričarati »višje« sile, ki da to vlado drže.

Ni niso mogli gospodje navesti sicer o svojem programu in svojih ciljih. Z ničemer niso mogli utemeljiti svoje nenaravne zveze. Oni hočejo v vlado za vsako ceno, to je vse. Družji jih danes samo skupna nesreča in skupna polomija. Dr. Kramer in Radič sta še povedala, da jih veže boj proti klerikalizmu, kar se je celo Pribečeviću zdelo presmešno in preneumno, da je o tem molčal. Klerikalnega

Slab dan za Radiča v Zagrebu

Nedeljsko zborovanje — Dr. Trumbič predsednik — Radičevih ljudi in bilo — Pucelj sploh ni govoril — Radič zadnji govornik Nobenega programa, le vpitje na klerikalce — Pribečević grozi Radič ruši vlado in se jezi na Davidoviča — Pojedina v »Gradskem podrumu« — Poljubi

Zagreb, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Ljudsko zborovanje, ki sta ga za nedeljo sklicala v Zagreb Radič in Pribečević, naj bi bilo dalo tretjemu skupnemu sestanku samostojnodemokratskih in Radičevih poslancev tudi primerne zunanje izraze. S to prireditvijo sta voditelja seljaške demokracije hotela pokazati javnosti, kako enodušno stoji ves hrvaški kmetijski narod za njuno najnovejšo politiko.

Zborovanje naj bi se vršilo ob zvokih godbe ter v senci hrvaških zastav. Pokazalo pa se je, da je hrvaški kmet zgubil veselje za take manifestacije in je ostal — doma. Maloštevilni kmetje iz okolice Zagreba ne pomenijo v primeru z nekdanjimi Radičevimi zborovanji nič. Večino zborovalcev so tvorili Zagrebčani. Zborovanje so samostojni demokratje strankarsko izrabili in bil je videz, da j evse čisto samostojno demokratska prireditel. Imeli so svojega predsednika dr. Tomašiča, pa tudi dr. Kramer in Pribečević sta govorila pred Radičem, ki je šele nazadnje dobil besedo. Organizirani orjunaši pa so poskrbeli, da so bili predvsem demokratski govorniki deležni ovacij in odobravanja.

Dr. A. Kramer je povedal, da bi demokratska koalicija ne bila popolna, če bi slovenskih Žerjavovcev ne bilo v njej. Spomnil je, da je bil pred 60 leti v Ljubljani 1. jugoslovanski kongres, ki so ga sklicali Hrvatje. Takoj nato je prešel na napade na SLS in slikal grozovitosti klerikalizma v Sloveniji. Rekel je: Mi se moramo hrvaškemu in srbskemu narodu oddolžiti za greh, ki v najusodnejšem trenutku igra vlogo janičarja, da podpira eksploatacijo in hegemonijo v naši državi.

Dr. Kramer je govoril slovensko-hrvaško mešanico, tako da ga je le par ljudi razumelo. Drugi je nastopil Svetozar Pribečević. Po svoji stari navadi je začel pri solunski fronti in jugoslovanskih dobrotvoljcih. Potem je poudaril, da je on del vladajočega naroda in da je postavljen izven zakona. Današnji vlastodržci se ponašajo kakor barbari, pred katerimi mora Pribečević čuvati temelje naše kulture in civilizacije. Nato je Pribečević napadel vlado, zlasti predsednika Vukičevića ter novega notranjega ministra Radoviča. Govoril je

proti radikalni stranki in končno je preciziral svojo politično zahtevo. Koalicija ne samo da se odziva pozivu Davidoviča h koncentraciji, ampak jo zahteva in odklanja odgovornost za posledice, če bi v Belgradu nadaljeval z dosedanjim vladanjem. Končno je Pribečević zapel še hvalnico nar. edinstvu in jugoslovanstvu. Njegovemu govoru so naročni zagrebški reditelji prirejali živahne ovacije, tako da se je ostro čutil razloček med njegovim nastopom in nastopom Stefana Radiča.

Radič je najprej povedal vsem zborovalcem, da so pametni, potem je pripovedoval, kako sta s Pribečevićem od mladih nog prijatelja, je napadal »slovenačke pope«, govoril o prosveti in Črni gori in očrtal politični položaj tako-le: Narod je mož, vlada je žena, ki vara svojega moža. Radič upa, da bo Davidovič storil svojo dolžnost, če pa je ne bo storil, bo sta on in Pribečević napravila z njim isto, kakor z radikali. Izrazil je upanje, da bosta Radič in Pribečević zrušila vlado te dni. Ob pol 1 je predsednik dr. Tomašič zaključil zborovanje.

Po shodu je šla radičevska in Pribečevićeve gospoda na banket v gradski podrum, kjer je zopet parkrat govoril Radič, dr. Juriša in Svetozar Pribečević. Radič je govoril o vsem mogočem, veselem in žalostnem, kakor je njegova navada na banketih. Posebno se je ponašal s tem, da ga Vukičević že dolgo časa išče in mu ponuja sodelovanje. Končal je svoj govor s klici na narod in kralja.

Svetozar Pribečević je v svojem zadnjem govoru napadel dr. Vojo Marinkoviča, nato pa govoril o neparlamentarizmu: Vidite, govori se po kuloarjih, da bi se lahko zgodilo, da bi jaz ali Radič dobila večino, pa ne bi mogli dobiti vlade. To govore svetovaleci krone. S tem gazijo prisogo, da se bodo držali ustave. Mi smo želeli združenje s herojsko Srbijo, ali če bi bili vedeli, da so tam taki lakaji, bi si tega zedinjenja ne želeli.

Po banketu sta Radič in Pribečević šla v Seljaški dom, kjer je pevsko društvo Grozd odpelo svoj koncert. Po koncertu je Radič poljubil vse pevke, Pribečević pa samo eno na roko.

Radič-Pribečević hočeta rušiti, v resnici utrijujeta vlado

r Belgrad, 23. jan. (Brz. »Slov.«) Zagrebški, napovedani in s toliko reklamno pripravljeni dogodki so imeli to dobro stran, da so res začrtali današnji položaj. Na eni strani Pribečević in Radič, ki si hočeta za vsako ceno izsiliti vstop v vlado, ali skupno ali vsak posamezno, na drugi strani parlamentarna večina za veliko delo, red in mir.

Vsi politični krogi, brez razlike barve, so danes soglasno izjavljali, da sta Pribečević in Radič s svojimi nedeljskimi nastopi nedvomno okrepila vladni položaj in da sta mnogo pripomogla k temu, da so se presekale intrige, ki so se vsaj navidez vnesle v mal del članov vladnih klubov. Bridko so se razočarali njihovi prijatelji v demokratskem klubu, ki so poskušali v poslednjem času delati matematične račune z njima.

Jasno je tudi, da je bila tendenca Pribečevićevega in Radičevega govora končno le naperjena proti Davidoviču. Iznenađena sta Pribečević in Radič: Pribečević s svojo, z njegove strani niti najmanj upravičene razkačnosti in ogorčenosti, Radič s tem, da je storil prvi korak, da se otrese neljubega zaveznika s svojo kratkostjo in koketiranjem z enim delom vlade. Ne da bi se spuščali v analizo posameznosti, ugotavljamo, da je položaj normalen in stabilen.

zmaja je skušal pričarati Zagrebčanom dr. Kramer in jih milo prosil za pomoč.

Radi boja esdeersarkih Don Kišotov proti mlinom na veter je torej ustanovljena koalicija, proti »klerikalcem« je naperjena! Žerjav in Kramer sta omagala, naj pomagata Radič in Pucelj. Res silen in velik program, dostojen takih politikov!

Za ilustracijo, kaj misli belgrajska javnost o Radiču in Pribečeviću, navajamo par citatov iz »Novosti«, ki so glasilo »des dritten im Bunde« Joce Jovanoviča, da se nam ne bo očitalo tendencioznosti v poročilih. Ta zaveznik piše:

»Danes so se komentirali govori Radiča in Pribečevića. Padla so različna mišljenja. Pribečevićeve govor je vznemiril Davidoviča in njegovo okolico. On misli, da je Pribečević ustvaril s tem govorom velike težave za ustvaritev koncentracijske vlade.« Nadalje prinašajo »Novosti« sledeče mišljenje demokrata, za katerega se je zvedelo, da je poslanec Agatonovič: »Včerajšnji govor Svetozarja Pribečevića bi bilo treba postaviti pod zakon o zaščiti države. To je škandal, kar je včeraj govoril. Tu bi bilo treba udariti z isto sekuro (zakon o zaščiti države), katero je pripravil l. 1925. Radiču. Mišljenja sem, da po tem o koncentraciji ne more biti govora.« Ravno tako neugodno izjavo so dali Davidovičevi demokrati, muslimani, zemljoradniki in radikali. Nadalje prinašajo »Novosti« sledeče zanimivo mišljenje iz častniških krogov: »V naših častniških krogih je ta Pribečevićeve govor proti Srbijancem in Srbiji za prečansko fronto izval velik nezadovoljstvo.« »Pravda«, ki je poloficijelno demokratsko glasilo, prinaša tale komentar o teh dogodkih: »Veliko poslancev je mnenja, da za vlado ni nobene nevarnosti, ker nezadovoljni radikali in demokrati sploh še niso v stiku in nimajo nobenega sporazuma. Istotako niso sklenili z opozicijo nobenega sporazuma. Vsi so prepričani, da se z Radičem in Pribečevićem ne more delati noben sporazum. Z žalostjo in ogorčenjem so danes narodni poslanci brez razlike govorili, da je Pribečević šel s svojim zagrebškim govorom

General Groener,
novi nemški vojni minister.

preko vseh mej. Po njih mnenju se je onemogočil in diskvalificiral za kakršnekoli razgovore. Demokrati so izražali ogorčenje, kakor tudi radikali, kakor tudi meščanstvo. Nikdar se med meščanstvom ni toliko govorilo proti kakemu politiku, kakor se danes govori proti Pribečeviću... Zadeva je zelo resna, če še stranke, ki je dosedaj bil v državni fronti, gre v skrajnost. Pribečevića so politiki tretirali kot človeka, ki vse to dela zato, ker ni v vladi...«

Temeljite spremembe finančnega zakona

r Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes vzel v razpravo finančni zakon. Ves dan so se vršile živahne debate. Kljub temu, da se je sklenil dogovor z opozicijo, da se bo danes končala debata o finančnem zakonu, je opozicija na dolgo in široko razpravljala o členih finančnega zakona.

Pred popoldansko sejo se je vršila seja vladne večine, na kateri so se napravili važni sklepi, ki so znatno odbili kritiko opozicije. Na seji se je namreč sklenilo, da se črtajo sledeči členi finančnega zakona: 3, 39, 41, 51, 52, 60. Člen 39 je govoril o ukinitvi upravnega sodišča v Celju in drugod. Namesto tega člena pride nov amandament, ki določa vse potrebne kredite za nadaljnji obstoj upravnega sodišča v Celju in drugod. Člen 41 govori o tem, da se naj srbski zakon o ustanovah razširi na celo državo. Člen 51 je omejeval število službenec v bolnicah. Člen 52 je omejeval število odelkov v bolnicah. Člen 60 je odredil omejitev kupeprodajnega prometa v območju 50 km od meje.

Znatno sta se popravila člena glede vseučilišč in gimnazij. Člen 43 je dobil novo stiliacijo, po kateri morajo vsi sklepi priti pred finančni odbor, če sploh pride do kakih sklepov. Člen 44, ki govori o ukinitvi fakultet, se je spremenil tako, da morajo preje tozadavni sklepi priti pred finančni odbor. Obenem je finančni minister na današnji seji vladne večine dal izjavo, kako je tolmačil ta člen.

Na seji vladne večine je prosvetni minister Kumanudi izjavil, da smatra člen 44. kot rezerviran do 31. marca letošnjega leta, dokler se ne bo videlo, kaj bo z vseučiliškim zakonom. Minister je že imenoval komisijo, ki obstoja iz treh delegatov iz vsake univerze in ki bo glede tega končno odločala. Odločitev te delegacije bo merodajna za končno sklepanje o tem členu v plenumu skupščine.

Finančni odbor je ob 12 ponoči končal delo. Večina je sprejela finančni zakon z raznimi spremembami in amandamenti. S tem sta proračun in finančni zakon v finančnem odboru sprejeta. Jutri se bo sestavilo poročilo. Nato pa pride proračun 1. februarja pred narodno skupščino.

GRŠKI VOJNI MINISTER ODSTOPI.

v Atene, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Vojni minister general Mazarakis je podal demisijo z utemeljitvijo, da je izvršil svojo nalogo, to je izravnano nasprotstev v vojski.

Popravlil Tiskarski škrat nam je v nedeljski številki v poročilu o Pribečevićevem govoru, kjer naj obstoja pogodba med sedanjim notranjim ministrom Radovičem in Miničem kot njegovim namestnikom napravil iz Miniča — Ninčiča. Ugotavljamo to neljubo napako, ki je itak razvidna, ker bivši minister Ninčič itak ni nikjer omenjen in je brez vsake zveze s poročilom.

Hektografični aparati, zvitki, masa, črnilo, trakovi

se dobé vedno po konkurenčnih cenah pri

LUD. BARAGA, LJUBLJANA**SELENBURGOVA UL. 6/I.**
Telefon šte. 2980

Med. Univ.

Dr. Ludovik Zalarbivši zdravnik univerzitetne klinike prof. dr. Hochenegga na Dunaju, se je preselil na Sv. Petra cesto št. 2, Ljubljana.
Ordinira od 10 do 12 in od 2 do 4.
Telefon 3003.**Veseli in koristi le v hiši**
še se nabavi **šivalni stroj**známke
Grtner in Adler
v izbiri
najkrasnejših oprem
samo pri
Josip Petelincu
Ljubljana
blizu Prešernovega
spomenika
15 letna garancija! Ponk vazenja brezplačen**Kože za Ameriko**

posebno lepe zimske lisice, kune in di-horje kupuje po najvišjih dnevnih cenah

ELIGIJ EBBER, Ljubljana

Kongresni trg št. 7 (Zvezda).

Ivan Miklič
trgovca in posestnika**Angela Miklič roj. Volk**
poročena dne 22. januarja
Ljubljana Ježica**ZOLČNI KAMENI**
Interesantno bratstvo o
uspešnem
zdravljenju
zračnih kamnov
vam pošlje brezplačno
lekarne pri Odrešeniku
Praga. Vyšehradská tř.
Píšte ako!**Vekoslav Podlogar**
veletrgovca**Anita Gogala**
poročena

V Ljubljani, dne 22. januarja 1928

Sol sv. Roka za nogeOtrdela koža
Potenje rok
in nog.
Izpuhavanje.
Poškodbe in pekoče noge.**ozdravlja noge.**

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigonom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečine, ki so se pojavile valed nihanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblino, neznosno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja ošesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki celo uovi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost.

Velik zavor sv. Roka soli za noge stane Din 16.— Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji.

Ako je pa ne bi dobili, obrnite se na krajevno zalogo Gregorčič „Santitas“, Gregorčič Ljubljana.

Preden kaj kupite

si oglejte mojo manufakturno trgovino

Marija Rogelj

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 26

ki vam nudi dobro blago. Velika izbira in nizke cene, to je moja reklama. — Pri zimskem blagu večji popust.

Naznanilo preselitve

Odvetnik

DR. STANKO SAJOVIC

naznanja,

da je preselil svojo odvetniško pisarno iz Gornjega grada

v Kranj

Štemplnarjeva hiša,

prej pisarna g. dr. Hinka Schreinerja

L. Mikuš - Ljubljana
priporočila svojo zalogo dežnikov, solinčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

ALPACA

Vodilna

SREBRO

známka

Dobi se v vseh trgovinah, ki se pečajo s prodajo tega predmeta.

POM ZJE IN NAMIZNI PRIBOR

zaloga in razpošiljalnica za Jugoslavijo

Srečko Podgornik, Maribor, Maistrova 3

Preselitveno naznanilo.**KOMERCIJALNA BANKA D. D. PODRUŽNICA LJUBLJANA**

Filialna banke Čehoslovaških Legij v Pragi

se je preselila v novo urejene prostore na Mesnem trgu št. 5

RAZGLAS

Podpisana tvrdka „FOTO-KOMPANIJA“ družba z o. z. MARIBOR, s tem objavlja, da je pripravljen stornirati vsa naročila na dobavo tako zvanega „svetečega križa Sv. Franciška“.

Naročniki, ki želijo stornirati naročila, naj se javijo osebno ali z dopisom pri podpisani tvrdki, nakar se vrne tozadevnim naročnikom naplato, oziroma vsa že plačana vsota.

V svrhu pojasnila se navaja še sledeče:
Edino tvrdka EMIL BERNREUTHER v Münchenu proizvaja te sveteče križe Sv. Franciška.

Ta tvrdka je tudi v resnici plačala 25 svetih maš za vse kupce tega križa skupaj, in sicer pri predstojništvu cerkve Sv. Sebaštijana v Rimu. Iz tega sledi, da se ne bo bralo za vsakega kupca posebej 25 svetih maš, ampak le 25 svetih maš za vse kupce skupaj.

To v pojasnilo s prošnjo, da se vsi naročniki izjavijo ali vztrajajo pri naročilih ali ne.

Za enkrat se je vsaka prodaja omenjenih križev ustavila in zastopniki niso več upravičeni, sprejemati naročila niti denarja.

„Foto-Kompanija“

družba z o. z., MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 14.

ZAHVALA

vsem, ki so počastili zadnjikrat našega predragega soproga in očeta

Dr. Frana Mohoriča

sodnega svetnika in priv. docenta zagrebške univerze

s cvetjem, spremstvom in iskreno mislijo. Zahvaljujemo se srčno za požrtvovalno skrb primarija dr. Minatu in župniku cerkve Mar. Oznanenja dr. Rantu. Naša najiskrenejša zahvala pa bodi izrečena predsedstvu viš. deželne in predsedstvu deželne sodišča, pokojnikovim stanovskim tovarišem, rektoratu, dekanatu in profesorskemu zboru juridične fakultete zagrebške univerze, ter, njih zastopniku univ. prof. Metodu Dolencu, pevskemu zboru Glasbene Matice in njega pevovodji ravnatelju kons. g. Mateju Hubadu, ravnatelju Heinicu, odvetniški zbornici in nje predsedniku dr. Majaronu, Slovenki Matiči, vel. županu dr. Vodopivcu, ravnatelju mestne žen. real. gimnazije, gospodinjki soli „Mladiki“, dekanatu filozofske fakultete v Ljubljani, 2. a razredu žen. real. gimn., Ljubljanskemu Sokolu, narodnemu žensktvu ter vsem ostalim korporacijam.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1928.

Žaljuči ostali.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti moje nepozabne soproge in naše predobre mame, stare mame, tete in tašče, gospe

Ane Babnik

izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. — Zlasti pa se zahvaljujemo vsem, ki so našo blago pokojnico spremili na njeni zadnji poti, dalje vsem darovalcem prekrasnih vencev ter pevcem za globoko čuteči žalostinki.

V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.

RAZPRODAJAH
se dob. usakovrsno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.**Ljudska posojilnica v Celju**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obreduje

branične vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamči poleg rezerv in lastnih biš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000.—

Oglas.

Državna bolnica v Sarajevu potrebuje dve diplomirani babici

Prošnje s takšno znamko je poslati najkasneje do 1. marca 1928 s temi-le dokumenti:

1. o domovinstvu v državi SHS;
2. o starosti (krstni ali rojstni list);
3. o šolski izobrazbi;
4. o političnem in pravem vedenju;
5. o dosednji zaposlenosti;
6. diploma o položenem babiškem izpitu.

Mesečna plača izpočetka 720 Din mesečno in službena obleka.

Iz pisarne Državne bolnice v Sarajevu, št. 321/28.

Vaše telo

zahteva nego, da ostane zdravo. Zapravo nego telesa se uspešno rabi že od dedovskih časov pravi Fellerjev milodisni Elsalluid. Oslabljenemu telesu doprinese moči in svežosti, oživljuje živce, jači mišice in tetive ter deluje dobro na vse ostale dele telesa.

Masiranje in drgnjenje z Elsalluidom pospešuje obtoke krvi ter vzdržuje tako telo vedno odporno in čvrsto za delo. Umivanje z Elsalluidom ači trudne oči, deluje umirjeno na živce ter ublažuje boli. V zunanji in notranji uporabi je najboljša zaščita proti naboru, influenci, gripi in drugim nalezljivim boleznim in prehladu. Raztopljen je izvrsten za izpiranje ust grla in goltanca. Elsalluid je že 30 let tako priljubljen le zato, ker je vsestransko uporabljiv, zunanje in notranje, kot najzanesljivejši domače sredstvo in kozmetikum. Močnejši je kot francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah in tozadevnih trgovinah tudi v najmanjših krajih izrečno „Fellerjev“ pravi Elsalluid v polku-nih steklenicah po 6", dvojne po 9" ali specialen po 25" Din. Drugeče naročite direktno po pošti, potem je ceneje, čim večje količine naročite nankrat, ker stane z omotom in poštnino vred

9 polkus, ali 6 dvojnih ali 2 specialni stekl. 62 Din
18 " 12 " 122 Din
54 " 36 " 250 Din

Naslov označite jasno: Lekarnar

EUGEN V. FELLER
STJBICA DONJA
ELSATRG 134, H. VATSKA**Zadružna gospodarska banka d. d.**

Brzo av. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 n 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Kdo je pomiloščen?

r Belgrad, 23. jan. (Brz. »Slov.«) Kralj je podpisal na temelju čl. 50. ustave za celokupno omejevanje kraljevine SHS pomilostitveni akt, ki se glasi:

I. Oproščamo osebe, ki so obsojene po civilnih sodiščih v ječo, ki ne traja več kot dva meseca, izjemni obsodbe radi žalitve in klevet po zasebni tožbi.

II. Oproščamo osebe, ki so obsojene po civilnih sodiščih nad dva meseca, pa ne več kot šest mesecev, te kazni v celoti, dve tretjini kazni pa, če znaša ta kazen 6—12 mesecev, pod pogojem, da oseba, ki se pomilosti, pet let po tem, ko stopi ta ukaz v veljavo, ne stori nobenega hudodelstva niti pregreška niti prestopka i zkoristoljubja, niti kakšnega dejanja, ki se kaznuje po zakonu o javni varnosti v državi.

Od pomilostitve po točki I. in II. tega ukaza so izvzeti tisti:

1. ki so obsojeni po zakonu o zaščiti države;
2. ki so obsojeni kot državni, samoupravni ali drugi javni organi radi sprejetja podkupnine;
3. ki so obsojeni kot železniški ali poštni uslužbenci radi dejanj proti varnosti prevoznice in blaga, ki se je oddalo na železnico in pošto radi prevoza;
4. ki so obsojeni radi dejanja, ki je kaznivo po zakonu o pobijanju draginje in drugih sličnih zakonih;
5. ki so bili pred to obsodbo obsojeni na pet let radi prostega zločina (obsodbe radi političnih in vojaških zločinov se tu ne jemljejo v poštev);
6. ki so bili od sodišč že pogojno obsojeni;
7. ki so bili obsojeni po gozdarskem zakonu.

III. Delno oproščamo osebe, ki so obsojene v ječo s sodbo civilnih in vojaških sodišč, če so prestale kazni v civilnih kazenskih zavodih ali zaporih, če je kazen znašala nad eno leto:

1. eno leto kazni osebam, ki jim je bila zmanjšana z našim ukazom 6. septembra 1923, št. 51.601.,
2. eno petino ječe osebam, ki pred tem niso bile obsojene radi navedenega hudodelstva,
3. šestino ječe osebam, ki prestajajo kazni po tretji obsodbi, to je, ker so že bile enkrat obsojene radi navedenih zločinov, če se jim ista kazni že ni bila znižala s prvo pomilostitvijo,
4. sedmino ječe osebam, ki prestajajo kazni po tretji obsodbi, če se ta tretja obsodba ni izrekla radi hudodelstev iz koristoljubja in če se jim ista kazni ni znižala s prvo pomilostitvijo, niti s poznejšim ukazom.

Od delne pomilostitve točke III. tega ukaza so izvzete osebe, ki so obsojene:

1. radi umora, izvršenega ali poskušane, bedisi v obliki storilca, bodisi sotorilca,
2. za dejanja, ki so kazniva po zakonu o zaščiti države,
3. za dejanja po §§ 85., 85. a., 86., 87., 87. a., 88., 89., 90. srbskega kazenskega zakonika,
4. za kazni na smrt, osebe, ki so bile obsojene na smrt, pa so bile po najvišji milosti pomiloščene na zaporno kazni,
5. ki so po 6. septembru 1923 na begu,
6. ki so bile več kot trikrat obsojene radi navedenih zločinov;

če je oseba prestala kazni po drugi razsodbi, se smatra, da je prestala eno kazni in da je drugo dejanje izvršila pred dnem prve razsodbe.

IV. Odredbe točke I., II., III. tega ukaza se morajo uporabiti pri vseh razsodbah, ki se izrečejo do dne tega ukaza, četudi niso postale izvršne, in sicer čim postanejo izvršne. Sodišča bi do dokončala postopanja, pa se bodo potem upoštevali ukrepi nasproti izrečenim obsodbam.

V. Pomilostitve, ki se dajo s tem ukazom glede kazni ječe, se nanašajo tudi na mladostne osebe, ki so obsojene po posebnih zakonih ali uredbah ali ukazih o zaščiti mladostnikov. Izvzeti so mladostniki, ki so bili po sodnijski razsodbi obsojeni v poboljševalnico.

VI. Od pomilostitve po tem ukazu so izvzete osebe:

1. ki so se pred dnem tega ukaza izpušile na pogojen odpust,
2. ki so pobegnile iz zapora in so na dan, ko stopi ta zakon v veljavo, na begu,
3. glede katerih se ne more izvesti postopanja, ker se skrivajo, bodisi v državi ali izven nje.

VII. Pri znižanju kazni osebam, katerim se je znižala kazni s prejšnjim pomilostitvenim ukazom, se bo odračunala ena petina, ena šestina, ena sedmina s tem ukazom znižane kazni od tistega dela kazni, ki je še ostal po prejšnji pomilostitvi.

Pravosodni minister rešuje vsa vprašanja, če bi nastali dvomi, kako naj se ta ukaz izvrši. Pravosodni minister naj ta ukaz izvrši. Belgrad, datum, dr. Subotić, s. r.

Polkovnik v Celju -- veliki župan v Skoplju

r Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Podpisal je ukaz, s katerim se imenuje za izvrševalca dolžnosti velikega župana v Skoplju g. Jovan N. a. u. m. o. v. e. d., pehotni polkovnik 39. polka v Celju. Dosedanji veliki župan g. Ante Vidović je imenovan za velikega župana v Somboru. Novi veliki župan v Skoplju N. a. u. m. o. v. e. d. spada med najboljše častnike starejših generacij. Za časa svetovne vojne se je hrabro odlikoval. Leta 1923 je postal polkovnik na dosedanjem mestu.

Pravosodni minister rešuje vsa vprašanja, če bi nastali dvomi, kako naj se ta ukaz izvrši. Pravosodni minister naj ta ukaz izvrši. Belgrad, datum, dr. Subotić, s. r.

Polkovnik v Celju -- veliki župan v Skoplju

r Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Podpisal je ukaz, s katerim se imenuje za izvrševalca dolžnosti velikega župana v Skoplju g. Jovan N. a. u. m. o. v. e. d., pehotni polkovnik 39. polka v Celju. Dosedanji veliki župan g. Ante Vidović je imenovan za velikega župana v Somboru. Novi veliki župan v Skoplju N. a. u. m. o. v. e. d. spada med najboljše častnike starejših generacij. Za časa svetovne vojne se je hrabro odlikoval. Leta 1923 je postal polkovnik na dosedanjem mestu.

Romunija čaka na Mussolinija

v Bukarešta, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor doznava Vaš poročevalec iz dobro informiranega vira, se do sestanka romunskega zunanjega ministra Titulescu s Mussolinijem ne bo storil noben korak držav Male antante pri Društvu narodov. Romunska vlada, ki je glede korakov, katere je treba napraviti proti Madjarski, popolnoma solidarna z ostalimi državama Male antante, je prosila kabineta v Pragi in Belgradu, da se demarša proti Madjarski v Ženevi odgodi na čas po sestanku Titulescu s Mussolinijem, ker ne gre, da bi Romunska predložila Društvu narodov protestno noto, ki se tiče tudi Italije, v času, ko biva romunski zunanji minister v Rimu.

NOTA GOTOVA, A SE NI VLOŽENA.

v Ženeva, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Dasi bivata zastopnik Českoslovaške, bernski poslanik Vaverka in zastopnik Jugoslavije Fotić v Ženevi, kjer sta obiskala tajništvo Sveta Društva narodov, se note držav male antante radi investigacije proti Madjarski še niso vložile, morda zato, ker romunski zastopnik Cornene še-le danes zvečer pride v Ženevo iz San Rema, kjer je obiskal romunskega zunanjega ministra Titulescu in ker baje obstoji radi formuliranja not neko nesoglasje med Českoslovaško in Jugoslavijo na eni strani in Romunijo na drugi strani. Gotovo je menda že sedaj, da vse tri note vsebujejo jase predlog za investigacijo na Madjarskem radi dobavljanja strojnih pušk, kot prilogo pa od vseh treh vlad skupno vloženo memorandum na 15 straneh z ugotovitvijo dejanskega stanja. Afera radi tihotapljenja orožja se nikakor ne bo obravnavala na izrednem zasedanju Sveta Društva narodov, temveč na zasedanju, ki se prične dne 5. marca.

Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Debata o madjarski aferi bo kot doznavamo iz krogov vladne večine, trajala do konca tega tedna in se bo najbrže razvila v splošno zunanje-politično debato. Obe interpelaciji socialistov ste nujni. Debata bo ostra in se bo dotaknila tudi vprašanje o odnosih v Mali antanti, zlasti še radi govorice, da v tem pogledu ni med tremi državami popolnega soglasja.

Slovaki: Smo za državo!

Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Za interpelacijo obeh socialističnih strank k članku poslanca dr. Tuke, v katerem je trdil, da je po deklaraciji Slovaška le deset let v državi, ima

Gajda znova pod obtožbo

v Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Državno pravdnistvo je proti Gajdi uvedlo novo preiskavo radi ovadbe nekega bančnega ravnanja v Moravski Ostrovi, ki je izročil Gajdi v shrambo dragoceno rusko sliko v vrednosti 40.000 predvojnih rubljev, dočim je Gajda v svojih spominih iz časa ruske vojne navaja kot darilo nekega mesta za njegove zasluge za osvoboditev iz boljševiške vlade.

Gajda apelira na inozemstvo

v Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Degradirani general Gajda ima baje namen, predlagati pri inozemskih družbah redov, ki so mu svoječasno dale svoje rede — Gajda ima skupno 47 po večini inozemskih redov — preiskavo častnega soda, kateremu hoče predložiti material, ki ga je proti njemu napelil disciplinarni odbor. Neka praška korespondenca doznava, da obstojijo zveze med Gajdo in med nemškimi narodnimi socialisti v Münchenu, pristaši romunskega profesorja Guza in Action Francaise. Zastopniki praških fašistov so se baje obrnili na Pariz, da tam aranžirajo manifestacijo za Gajdo. Slično manifestacijo bodo baje priredili tudi somišljeniki v Romuniji. Baje obstoji namen sklicati v Prago ali Pariz kongres nacionalističnih organizacij Francije, Poljske in držav male antante.

Otvoritev slovanskega instituta v Pragi

v Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bil v Pragi slovesno odprt nov ustanovljen slovanski institut. Zunanji minister dr. Beneš je označil kot nalogo instituta dognati gospodarstvo slovanske nacije in jo približati ostalemu svetu. Zunanje ministrstvo je prepustilo institutu slovansko knjižnico s 100.000 zvezki. Prosvetni minister dr. Hodža je slavil delovanje Dobrovskega in Safarika za sporazumljenje med Slovani, trgovinski minister dr. Peroutka pa je označil gospodarske naloge instituta. Českoslovaška zunanja trgovina s slovanskimi državami obsega 10% celokupne zunanje trgovine. Zeli se finančna kooperacija med slovanskimi državami in udeležba pri industrijskih podjetjih itd. Vseučiliški profesor Niederle je očrtal zgodovino postanka instituta, nato pa so bili po pozdravnem nagovoru praškega župana dr. Baxa sprejeti statuti. Ustanovne seje so se udeležili zastopniki znanstvenih, kulturnih, gospodarskih in industrijskih ustanov.

v Ženeva, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Ravnatelj političnega oddelka Društva narodov Sigimura je skupno z vodjo oddelka za razorožitev Colbanom danes odpotoval v Prago na sejo poročevalcev varnostnega komiteja, ki se začne v

slovaška stranka pripravljeno izjavo, da slejkoprej vztraja na celovitosti českoslovaške države in je pripravljena graditi in konsolidirati notranjost države ter lojalno sodelovati pri delu sedanje vladne večine.

Českoslovaško-madjarsko razsodišče.

v Ženeva, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Dne 25. januarja se sestane v Lausanni českoslovaško-madjarsko razsodišče, da razpravlja o tožbi madjarskih zemljiških posestnikov proti českoslovaški državi, slično kakor je spor glede optantov med Madjarsko in Romunijo. Tudi českoslovaška vlada preroka pristojnost razsodišča, ker gre, kakor v Romuniji, za izvedbo agrarne reforme in se zanjo verzajska mirovna pogodba ne more uporabiti.

Alarmantne vesti o prevratu v ČSR

v Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Ur. presbiero poroča od romunske meje v Podkarpatski Rusiji, da so tam, posebno v Marmaroš-Sigetu in okolici razširjene alarmujoče vesti, da je na českoslovaškem ozemlju prišlo do prevrata. Opisujejo se grozovite posameznosti in poudarja se nevrzdržnost razmer. Praška vlada ima občutek, da ni v stanu odstraniti tamošnji kaos; zato se je odločila, da del svoje posesti odstopi Madjarski. Te vesti da so v Romuniji povzročile razumljivo razburjenje. Uradni presbiero dostavlja, da vse te vesti prihajajo iz madjarskih virov, s čimer je stvar prav za prav že pojasnjena. Ni potrebno še pristaviti, da v Podkarpatski Rusiji na vsem vzhodu Českoslovaške republike vlada popolni mir in največji red.

Italija stori najbolje, če se sporazume z nami

v Pariz, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Bivši politični direktor na Quai d'Orsay Seydoux piše v »Petit Parisien«: Italija ima ob svojih mejah velike manjšine: 200.000 Nemcev na Tirolskem in 400.000 Slovencev ob jugoslovanski meji. Gospodstvo na Balkanu se Italiji ne more priznati, ker Balkan pripada balkanskim državam. Italija stori najbolje, če se sporazume z Jugoslavijo, ker bi sicer samo povzročila proti sebi koalicijo vseh narodov, ki se čutijo ogrožene po italijanski ekspanziji.

Pragi dne 25. t. m. pod predsedstvom dr. Beneša.

Danes se prične politična debata v Prarizu

v Pariz, 23. jan. (Tel. »Slov.«) V francoskem parlamentu se prične jutri velika finančno-politična razprava, ki jo bo otvoril Poincaré sam s svojim govorom na dveh sejah. Vložnih je 15 interpelacij ter je dosedaj prijavljenih 40 govornikov. Razprava bo trajala do prihodnjega tedna, dasi se nameravajo odrediti dopoldanske in ponočne seje. Poincaré je baje opustil svojo prvotno namero, da bi finančno debato, uporabljajoč svoje zasluge za saniranje, porabil za veliko volivno manifestacijo, in hoče za svoj govor o volivnem programu počakati ugodnejšo priliko.

Amerika naj prevzame iniciativo

v Pariz, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Danes objavljeni Briandov odgovor na zadnjo noto Kelloga ugotavlja, da je Francija prvotno mislila na poseben pakt z Združenimi državami. Problem je postal težaven, ker so Združene države hotele pakt razširiti na vse države. Nota naglašja, da se morajo vpoštevati obveznosti, ki jih imajo člani Društva narodov. Francija prepušča sedaj Združenim državam iniciativo za vse nadaljnje. »New York Herald« poroča, da Združene države te iniciative ne bodo prevzele, temveč jo čakajoč prepustile drugim, na paktu interesiranim državam. Tudi v washingtonskih vladnih krogih se že smatra nadaljevanje pogajanj s Francijo za brezkoristno radi velikih razlik v mišljenju.

Mehika skače Uniji v hrbet

v New York, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Na panameriškem kongresu v Havani je mehiška delegacija izvršila odkrit sunek proti Zedinjenim državam, ko je predlagala v neki resoluciji, da naj se mestni predsednika upravnega odbora in generalnega ravnatelja panameriške unije, ki sta dosedaj bili stalno pridržani za Zedinjene države, v bodoče oddajata vsako leto članom unije po abecednem redu. Veliko presenečenje je povzročil tudi govor ameriškega delegata Hughesa v trgovinski zbornici v Havani, kjer je napovedal, da bodo Zedinjene države izpraznile Nikaraguo in Haiti, kakor so to storile pri Kubi in San Domingu, čim bo zagotovljen red s stabilnimi vladami. Sicer pa v Managui dospele vesti označujejo poročila o smrti generala Sandina kot napačna; on je baje samo bolan, njegove čete pa so v razsulu.

Tukina afeta

Praga, 22. jan. 1928

Univ. prof. dr. Tuka je glavni urednik »Slovaka« in poslanec slovaške LS. Vstopil je v njo kot skromen prostak v dobi, ko je že bila določena meja med Českoslovaško in Madjarsko. Pri zadnjem ljudskem štetju se je — kot se trdi — vpisal za Madžara; takrat je bil še samo civilno poročen. Ker pa je pozneje resno delal v smislu strankinih pravil in se je tudi cerkveno poročil, so Slovaki njegovemu spreobrnjenju verjeli. Ta globoko izobražen mož je bil Hlinkini stranki nujno potreben zavoljo svojih političnih in žurnalističnih sposobnosti. Tako se je v stranki hitro uveljavil. Najbolj po njegovi zaslugi je stranka zaostri la svoje razmerje do Čehov in dr. Tuka je skupaj s svojim prijateljem Radičem pošiljal spomenice na Društvo narodov. Pod Tukiinim vplivom je vstopilo v stranko mnogo oseb, ki niso v njo spadale po svojem svetovnem nazoru in narodni zavesti; zakaj Tuka si je previdno sestavil armado za svoje namene in za boj proti Hlinki.

Ko se je ob začetku Rothermerjeve akcije dvignila vsa Slovaška proti odcepitvi Slovaške, je bil dr. Tuka previdno v ozadju. Bolj jasno kakor kdaj poprej je storila sedaj slovaška LS svojo narodno in državno dolžnost. Toda to ni bilo po volji Tukiini armadi in je pri občinskih volitvah v novembru odpovedala službo slovaški LS. Udarci pri volitvah je bil Tuki dobrodošlo sredstvo za zahrbtni boj proti Hlinki. A šel je še dalje. Nedavno so poslali madjarski in madžaronski duhovniki koščekemu škofu obtožnico proti Hlinki. Dobro obveščeni krogi smatrajo dr. Tuko za njenega očeta. Če ne več, vsaj to hoče doseči, da bi cerkve pri prihodnjih volitvah zabranile Hlinki kandidacijo, da bi se tako Tuka lažje polastil stranke.

V takih okoliščinah je tem pomembnejši Tukiin članek v »Slovaku«. Dr. Tuka trdi, da ima Martinska deklaracija, na podlagi katere se je dne 31. okt. 1918 združila Slovaška s češkimi pokrajinami v enotno čsl. republiko, še poseben tajni dodatek. Ta dodatek baje določa, da se je Slovaška zedinila samo začasno in da se tekom desetih let odloči, ali hoče biti še dalje sestavni del Českoslovaške ali ne, in kako naj bo razmerje med Česko in Slovaško, če podaljšata pogodbo. Tako bi po Tukiinem mnenju nastalo dne 31. okt. 1928 brezpravno stanje ali »vacuum juris«. Slovaška bi od te dobe pripadala k čsl. republici po pravi okupaciji.

Ta članek je vzbudil v vsej čsl. javnosti ogromno razburjenje, ki se je še povečalo vsled odkritja pošiljate orožja na Madžarsko. Opozicija je vložila interpelacijo in upa, da se ji bo posrečilo vreči vlado. Vsi vladni klubi, kakor tudi vlada se pečajo s to zadevo. Vlada zahteva od slovaške LS, da razčisti to zadevo 24. t. m. v parlamentu.

O tajnem dodatku Martinske deklaracije se je začelo govoriti v dobi najhujših političnih bojov med Čehi in Slovaki pred tremi leti. Takrat se je o njem obravnavalo tudi pred sodiščem. Za priče je pozvalo takrat sodišče podpisnika Martinske deklaracije, kakor Hlinko, dr. Medvedeckega i. dr. O dodatku je vedel samo dr. Stodola, ki je sedaj to stvar pojasnil. Po zedinjenju se je sestala približno ena petina podpisnikov deklaracije. Jasno jim je bilo, da bo treba Slovaško radi posebnega gospodarskega in kulturnega razvoja drugače upravljati kako češke pokrajine. Pri tem je padel nazor, da bodo v desetih letih razmere toliko dozorele, da bo mogoče končnoveljavno urediti razmere na Slovaškem. Ta petina podpisnikov deklaracije je po besedah dr. Stodole smatrala »za maksimum svojih želj, da bi rad sporazuma v desetih letih bila uresničena slovaška samouprava«.

Vsi listi ostro napadajo dr. Tuko, ki je hotel s tem korakom v temo prisiliti stranko v opozicijo, misleč, da mu bo potem šlo žito v klasje. Glavno glasilo čsl. LS ostro zavrača Tuko in mu očita madžarske tendence. V kuluarjih parlamenta se celo govori, da bo slovaška LS izključila dr. Tuko. Toda to ni verjetno, ker še ima Tuka v stranki precej zaslonbe. Gotovo pa je, da se bo začelo v slovaški LS temeljito zdravljenje in čiščenje. Čim prej bodo popolnoma zagospodovali Hlinka in njegov krog, tem boljše bo za Slovake in čsl. republiko. Slavicus.

Madjarska akcija na Slovaškem

v Praga, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Za spomlad je sklican v Košice kongres vseh madjarskih katolikov na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, katerih število se ceni na pol milijona. Na programu je vprašanje enotne organizacije madjarskih katolikov na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, avtonomije Madjarov in ustanovitve madjarske škofije na Slovaškem z madjarskim škofom na čelu ter vprašanje vzgoje katoliških duhovnov in učiteljskega naraščaja.

Tretja obletnica albanske republike.

r Tirana, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Albanski presbiero javlja, da se je včeraj svečano praznovala tretja obletnica albanske republike. Listi z zadovoljstvom naglašajo rezultat naporov Albanije za osiguranje miru in mirnega gospodarskega in kulturnega razvoja.

zopern duh. Kar se tiče barve, je 1194 vrst belih, od katerih je 187 blagodišečih; 951 vrst rumenih, od teh 77 blagodišečih; 823 rdečih, od teh 84 blagodišečih; 594 modrih, od teh 31 blagodišečih. Ostale so najrazličnejših barv, blagodišečih pa je med njimi okoli 30. Na vsak način je evropska flora zelo bogata in pestra.

Alfabet

Različni svetovni jeziki rabijo, kakor znano, alfabete, ki vsebujejo 20 do 41 črk, tako soglasnikov kakor samoglasnikov. Italijanski jezik izhaja z 20 črkami, ruski jezik jih potrebuje 41. S pomočjo teh črk zložene besede se množijo z napredkom kulture seveda od dne do dne. Novih besed ne izumljajo toliko pesniki in misleci, ki sicer tvorijo najlepše in duhu jezika najbolj odgovarjajoče besede, ampak — moderna industrija, trgovina in promet. Industrija si izmišlja ali popolnoma nove besede ali pa kratice, n. pr. Hapag itd. Industrijski proizvodi, novi stroji in druge tehnične iznajdbe, ki jih je vsako leto na tisoče, nujno zahtevajo novega naziva. Sicer pa ne obstoja nevarnost, da bi zgodovinsko čestitljive črke alfabeta odpovedale, da se stvorijo nove besede. Saj vsak matematik ve, da so kombinacije 20 do 41 samoglasnikov in soglasnikov neizrečeno velike. S 24 črkami n. pr. se lahko stvari sledeče število besed:

1 391 724 288 887 252 999 425 128 493 402 200

To ogromno število še mogočih novih besedi bo pač zadostovalo še za več kot 10.000 let človeške kulture!

Najstarejša industrija

Najstarejša industrija na svetu je še vedno bombažna industrija, ki je obenem ena največjih. Ko so v XIV. stoletju benečanske in genovske ladje pripeljale v Evropo prve bale bombaža, se je razvila na Angleškem industrija, ki si je po izumu statve po Vaucansonu ustvarila centrum v Manchesteru, ki je še danes največji bombažni industrijski kraj na svetu. L. 1760, je Anglija izdelovala za 5 milijonov zlatih frankov bombažnih izdelkov, oziroma manufakture. Danes je ta številka narasla na 3 in pol milijarde na leto. Število statav na celem svetu znaša po najnovejši statistiki nekako 2,400.000, od česar odpade na Anglijo 725.000. Vrednost produkcije iz bombaževine narejenega blaga na celem svetu pa cenijo približno na 25 milijard zlatih frankov. Take ogromne vrednote je znal ustvariti človek iz v volno ovitega semena malega grmal

Švedski junaki

V Švedski se šestokrat prevažajo bolniki v bolnice z letali, pri čemer so še vedno pokazali švedski vojaški letalci v boju z mrazom in temo veliko vzdržnost in mnogo pöguma. En primer iz zadnjega časa: Šef vojaškega letališča v Oestersundu je bil nujno zaprosen, da prepelje nekega bolnika, ki je trpel vsled krvavega gnojenja v želodcu in ki je bil vsled tega v smrtni nevarnosti, iz oddaljene vasi Husum. Takoj je odplul aeroplan z dvema vojaškima letalcema, ki je premeril progo 200 kilometrov v 80 minutah. Vzela sta bolnika na krov in se takoj zopet vrnila kljub popolni

temi in mrazu 20 stopinj Celzija. Poleg tega je ležala na zemlji neprodorna ledena megla, ki je onemogočila vsako orientacijo. Kljub temu, da je bilo zapovedano letalskemu polku v Umea, da vojaki z reflektorji razsvetlijo ledeno ploskov reke, sta letalca komaj našla mesto. Obkrožila sta vse mesto, da bi našla primerno pristajališče, toda vsled pomanjkanja bencina sta morala v sili pristati na nekem polju, ki je bilo oddaljeno nekaj milj od mesta. K sreči sta pristala brez škode. Bolnik je bil takoj prepeljan v bolnico, kjer so ga s transfuzijo krvi rešili gotove smrti. Radi hudega mraza so oči enega letalca tako oslabele, da so morali tudi njega sprejeti v bolnico. Švedski kralj ju je zaradi hrabrosti odlikoval z visokimi redi. Ta dogodek je samo primer cele vrste junaških transportov smrtno bolnih ljudi iz oddaljenih in nedostopnih krajev visokega severa.

Učinek kozmičnih dogodkov na človeško duševno življenje

O tem predmetu je dne 12. t. m. predaval v dunajski Uraniji vseučiliški profesor dr. phil. et med. W. Hellpach. Realno se dajo dokazati učinki na dušno in telesno počutje po izpremembi v zračnem pritisku in pa po solnčnem obsevanju. Najnovejše preiskave v Davosu so pokazale, da izvira ugodni učinek višinskega podnebja v prvi vrsti iz okrepitve in zrahljanja členkov in kosti. Solnčni žarki delujejo posebno ugodno ob jasnih zimskih dneh na visokih gorah, ker se more po solnčnih žarkih v telesu povzročena toplota trajno oddajati. Pokazalo se je, da se spektrum splošne svetlobe vse leto izpreminja. S tem je v zvezi čudni pojav pomladne krize pri človeku, katere vzroki so še nepojasnjeni. Zelo sporen je tudi še učinek zračne elektrike na živa bitja. Zveza med kozmičnimi in zemeljskimi dogodki je očita med drugim v periodičnosti nekih kozmičnih pojavov (solnčne pege, lune izpremembe, potres) in periodičnostmi v našem življenju, kakor bdenje in spanje, menstruacija, epilepsija i. dr. Tudi telesno in duševno delo sta po prof. Swobodi podrejena periodičnemu kolebanju.

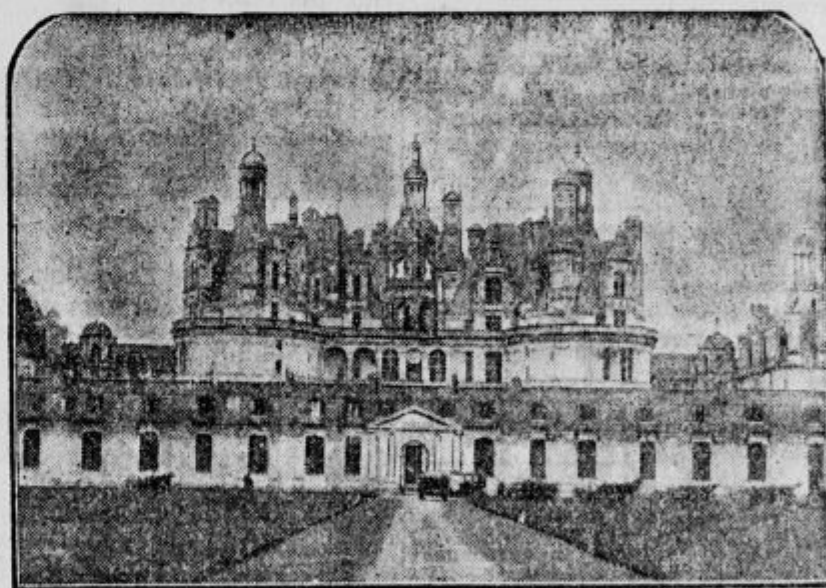

— Strašno sem hud na Marico. Vprašala me je ali znam plesati.
— Kaj je to hudega!
— Na vsak način, vprašala me je to medtem, ko sva plesala.

— Zakaj tako neumno ploskate, pevka je vendar slabo pela?

— Ravno zato, dokler ploskam, saj ne bo mogla peti!

Znameniti grad Chambord
v Franciji, dedščina Burbonov, za katerega se poteguje pred vzklicnim sodiščem v Orleansu 20 potomcev princev.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 23. januarja 1928. Višina barometra 308,8 m

[illegible]

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morskó gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo

r. z. z o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 2 ZALOŽNA KLET ŠISKA, Celovška cesta št. 81, bloša Jovančičeva klet
postreza svojim odjemalcem s ceno in dobro kapljico sonjnih članov. - Sprejme tudi že opeljanega proo. pošnika
--- Naročila in ponudbe: KONGRESNI TRG 2 ---

Sir H. Rider Haggard:

43

Kleopatra, egiptovska kraljica.

»Kraljica! Kaj pa je to? Faraon ima kraljico!«
»Ako hoče kraljica priti ponoči semkaj in go-
voriti —«

»O zvezdah, Harmakis — kajpada, o zvezdah in
cvetlicah in prav nič drugega!«

Po teh njenih besedah ne vem, kaj sem rekel; bil sem itak že razdražen, ostri jezik dekleta in mirni način njenega govorjenja pa me je delal malodane blaznega. Samo toliko vem, da sem govoril tako srdito, da se je ždeč zrušila pred menoj kakor se je pred mojim stricem Sepa, ko jo je oštevlat zavoljo njenega grškega oblačila. In kakor je jokala takrat, tako je jokala sedaj, samo vse bolj strastno in silno ihtela.

Naposled sem umolknil; bilo me je skoraj sram, vendar sem bil še vedno jako razjarjen, še vedno me je skelelo njeno govorjenje. In še celo med jokom se ji je oglašal jezik in mi je odgovarjala — in ženske pušice so ostre.

»Tako ne bi smel govoriti z menoj!« je ihtela; »to je okrutno — nemožato! Ampak jaz pozabim, da si samo svečenik, ne možak — razen morebiti za Kleopatro!«

»Kakšno pravico imaš ti?« sem dejal. »Kaj moreš misliti?«

»Kakšno pravico imam?« je vprašala in se ozrla kviško; temne oči so ji bile vse zalite s solzami, ki so ji tekle po prijetnem obrazu kakor jutranja rosa po sreči lilije. »Kakšno pravico imam? O, Harmakis, ali si slep? Ali res ne veš, s kakšno pravico govorim tako s teboj? Potem ti moram povedati. Ej, taka je pač moda v Aleksandriji. Z ono prvo in sveto pra-

vico ženske — s pravico velike ljubezni, ki jo gojim do tebe in za katero ti nimaš oči, kakor vse kaže — s pravico svojega ponosa in svoje sramote. Oj, ne srdi se name, Harmakis, tudi ne reci, da sem lahke narave, ker se mi je naposled resnica izvila iz prsi: zakaj nisem taka. Jaz sem taka, kakoršno boš naredil. Vosek sem v rokah onega, ki mu daje obliko, in kakoršno me boš naredil, taka bom. V meni diha sedaj dih ponosa, ki piha preko voda moje duše, ki me more navdušiti in povzdigniti do tako plemenitih ciljev, o kakoršnih se mi nikdar še sanjalo ni, samo ako hočeš biti moj krmar in moj vodnik. Ako pa izgubim tebe, izgubim vse, kar me odvrača od moje slabейše narave in potem — naj pride nesreča! Ne poznaš me, Harmakis! Ti ne moreš videti, kako velik duh se bori v tebi! Ti mi postavi! Tebi sem zgolj dekle, razumno, samosvoje, plitvo. Ampak jaz sem več! Pokaži mi najbolj vzvišeno misel in jaz ji bom kos, naglobljlo uganko tvojih misli in jaz jo razrešim. Ene krvi sva in ljubezen lahko izravna malo razliko med nama in naju naredi eno. En cilj imava, eno domovino ljubiva, ena obljuba veže naju oba. Sprejmi me v svoje srce, Harmakis, posadi me poleg sebe na dvojni prestol in prisežem ti, da te dvignem tako visoko, kakor še nikdar noben možiki ni prišel. Ako me pa zavržeš, potem se varuj, da te ne potegnem nizdol! Razodela sem ti svoje srce; potisnila sem v stran vso hladno obzirnost, kakor je običajna; do tega me je pritiralo to, da sem videla zvižavnost te ljubeznjive žive laži, Kleopatre, ki se za zavabo igra s tvojo bedasto preproščino. In sedaj mi odgovori!»

Za hip sem stal kakor onemel, kajti čar njenega glasu in silnost njenega govorjenja me je nehote dirnula kakor opojna godba. Da bi bil ljubil to žensko, bi me bila brez dvoma užgala s svojim ognjem; ampak jaz je nisem ljubil, nisem se mogel igrati s strastjo. In tako je prišla misel in z mislijo ona smejoča se

dobra volja, ki more vedno vplivati na živce, napete do zloma. Kakor bi trenil, sem se spomnil, kako mi je bila v taisti noči potisnila venec cvetlic na glavo. Spomnil sem se na robec in kako sem ga bil vrغل proč. Spomnil sem se, kako je Karmion iz svojega skrivališča opazovala, kaj je delala in govorila Kleopatru, kar je bila po njenih mislih vse sama zvijačnost, in na njeno pikro govorjenje. In naposled sem se spomnil na strica Seps in kaj bi bil on rekel o njej, da bi jo bil sedaj videl, in na čudno in zamotano mrežo, v katero sem bil zapleten. In na ves glas sem se zasmejal — bil je smeh bedaka, ki je bil mrtvaški zvonec mojega pogubljenja!

Karmion je še bolj prebledela — bila je bleda kot smrt — in na njenem obrazu se je prikazal izraz, ki je zadržal mojo abotno veselost. »Ti najdeš toraj, Harmakis,« je rekla z zamolklim, dušenim glasom in nekoliko povesila oči, »ti najdeš toraj vzrok za veselje v tem, kar sem govorila?«

»Ne,« sem ji odgovoril, »ne, Karmion; odpusti mi, ako sem se smejal. Tisti smeh je bil pravzaprav smeh obupa. Kaj naj ti namreč rečem? Govorila si visoke besede o vsem, kar bi ti lahko bila; ali je na meni, da ti povem, kaj da si?«

Ona se je zdrznila in jaz sem umolknil.
»Govori,« je rekla.

»Dobro veš — nikdo ne ve tako dobro kot ti — kdo da sem in kaj je moje poslanstvo; dobro veš — in nikdo ne ve tako dobro kot ti! — da sem zaprisočen Izidi in da ne smem po božji postavi imeti ničesar s teboj.«

»Resnica,« mi je segla v besedo z zamolklim glasom in še vedno upirala oči v tla, »resnica, in jaz vem, da so tvoje obljube prelomljene v duhu, ako ne po obliki – razpršile so se kakor megle oblakov. Zakaj, Harmakis – ti ljubiš Kleopatro!«

LUDBSKA KNJIŽNICA iz založništva jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani 23 avtorov
A Sheeham, Nodding, Povesti ruskoga dekleta, 24 Din, vez 32 Din - 24 zvezek: A Martyus
Binka Lužičko-ruske povesti 22 Din, vez 30 Din - 25 zvezek: Hagard, Hči cesarstva
Montenarie Din 80, vez Din 42 - Slovcih in njegovo burlesko življenje 14 Din

